



Facultade de Bioloxía

Presentación

<http://bioloxia.uvigo.es/gl/facultade/presentacion>

Equipo Decanal

<http://bioloxia.uvigo.es/gl/facultade/equipo-decanal>

Páxina web

<http://bioloxia.uvigo.es/gl/>

Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Formación Profesional. Formación e Orientación Laboral

Materias

Curso 1

| Código | Nome | Cuadrimestre | Cr.totais |
|---------------|--|--------------|-----------|
| V02M066V08101 | Orientación e Función Titorial | 1c | 3.5 |
| V02M066V08102 | Desenvolvemento Psicolóxico da Aprendizaxe no Ensino Secundario | 1c | 4.5 |
| V02M066V08103 | Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos | 1c | 4.5 |
| V02M066V08104 | Sistema Educativo e Educación en Valores | 1c | 3.5 |
| V02M066V08225 | A Formación Profesional | 1c | 8 |
| V02M066V08227 | Innovación Docente e Iniciación á Investigación na Formación Profesional | 1c | 6 |
| V02M066V08229 | Formación e Orientación Laboral | 2c | 12 |
| V02M066V08301 | Prácticas Externas | 2c | 12 |
| V02M066V08401 | Traballo Fin de Máster | 2c | 6 |

DATOS IDENTIFICATIVOS**Orientación e Función Titorial**

| | | | | |
|-----------------------|---|--------|-------|--------------|
| Materia | Orientación e Función Titorial | | | |
| Código | V02M066V08101 | | | |
| Titulación | Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Formación Profesional. Formación e Orientación Laboral | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Sinale | Curso | Cuadrimestre |
| | 3.5 | OB | 1 | 1c |
| Lingua de impartición | Galego | | | |
| Departamento | Didáctica, organización escolar e métodos de investigación | | | |
| Coordinador/a | Castro Pais, María Dolores | | | |
| Profesorado | Castro Pais, María Dolores | | | |
| Correo-e | maria.dolores.castro.pais@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | A materia "Orientación e Función Titorial", está integrada no módulo común do Máster Universitario para o Profesorado de Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. O contido curricular desta materia pretende ser unha ferramenta eficaz, práctica e operativa para o estudante "futuro docente" ó tratar de situar os procesos de orientación e titoría na labor educativa diaria, así como establecer planes e programas de acción titorial partindo dun plantexamento educativo inclusivo e altamente persoalizado en colaboración cos equipos docentes, estudantes e familia | | | |

Resultados de Formación e Aprendizaxe

| | |
|--------|---|
| Código | |
| B1 | Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente. |
| B4 | Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada. |
| B6 | Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes. |
| B7 | Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable. |
| B9 | Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos |
| B11 | Desenvolver as funcións de titoría e orientación dos estudantes de maneira colexiada. |
| B18 | Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidos. |
| C1 | Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións. |
| C2 | Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan a aprendizaxe. |
| C3 | Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais. |
| C4 | Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes. |
| C7 | Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, titoría e orientación académica e profesional. |
| C8 | Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá. |
| C9 | Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia. |
| C10 | Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade. |

| | |
|-----|---|
| C12 | Adquirir habilidades sociais na relación e orientación familiar. |
| C13 | Coñecer e aplicar recursos e estratexias de educación no respecto e valor da diversidade lingüística e as súas implicacións educativas. |
| C19 | Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo. |
| C21 | Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas dos estudantes. |
| C24 | Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada. |
| C25 | Analizar críticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade. |
| C30 | Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia. |
| C31 | Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica. |
| D1 | Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet. |
| D2 | Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións. |
| D3 | Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias |

Resultados previstos na materia

| Resultados previstos na materia | Resultados de Formación e Aprendizaxe |
|--|---|
| Analizar e valorar a importancia da orientación e da titoría como un factor de calidade no ensino en secundaria, sensibilizando ó profesorado da necesidade da súa participación activa. | B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18 C2 C4 C12 C21 C25 D2 |
| Comprender a organización e a estrutura do Plan de Acción Titorial para un centro de ensinanza secundaria | C3 C7 C9 C13 C19 C24 C31 D1 D2 |
| Deseñar e aplicar estratexias e programas de atención á diversidade do alumnado, así como de apoio ás familias. | B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18 C1 C3 C4 C9 C10 C12 C30 D1 D3 |

| | |
|---|---|
| Coñecer e aplicar algunhas técnicas e instrumentos de traballo a empregar na realización da labor tutorial. | B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18 C4 C7 C21 C30 C31 D1 D3 |
|---|---|

| | |
|--|--|
| Promover e manter a comunicación coa familia e o entorno, informando e asesorando nos diversos ámbitos da orientación e a acción tutorial. | B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18 C7 C8 C9 C10 C12 D1 D3 |
|--|--|

Contidos

Tema

(*)1.- Bases conceptuales del ámbito disciplinar.
 2.- Bases legislativas de la orientación y función tutorial.
 3.- Diagnóstico, prevención e intervención en las dificultades de aprendizaje y de la atención a la diversidad.
 4.- Programas y estrategias de intervención para la atención a la diversidad.
 5.- Medidas de atención a la diversidad y adaptaciones curriculares.
 6.- Diseño y desarrollo del Plan de Acción Tutorial. Estrategias y técnicas de orientación en la tutoría.
 7.- La participación de las familias en centros y su orientación.

1.- Bases conceptuais do ámbito disciplinar.
 2.- Bases lexislativas da orientación e función tutorial.
 3.- Diagnóstico, prevención e intervención nas dificultades de aprendizaxe e da atención á diversidade.
 4.- Programas e estratexias de intervención para a atención á diversidade.
 5.- Medidas de atención á diversidade e adaptacións curriculares.
 6.- Deseño e desenvolvemento do Plan de Acción Tutorial. Estratexias e técnicas de orientación na tutoría.
 7.- A participación das familias en centros e a súa orientación.

Planificación

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|--------------------|---------------|--------------------|--------------|
| Presentación | 2 | 4 | 6 |
| Foros de discusión | 0 | 2 | 2 |
| Lección maxistral | 8 | 16 | 24 |

| | | | |
|----------------------------|-----|----|-----|
| Seminario | 2 | 0 | 2 |
| Actividades introductorias | 1.5 | 0 | 1.5 |
| Traballo tutelado | 4 | 8 | 12 |
| Traballo | 0 | 40 | 40 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|----------------------------|--|
| Presentación | Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo. |
| Foros de discusión | Actividade desenvolvida nun medio virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional. |
| Lección maxistral | Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricase/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. |
| Seminario | Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe |
| Actividades introductorias | Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como presentar a materia. |
| Traballo tutelado | O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante |

Atención personalizada

| Metodoloxías | Descrición |
|-------------------|---|
| Seminario | Entrevistas do profesor co alumnado para seguimento e desenvolvemento do proceso de aprendizaxe |
| Traballo tutelado | Supervisión por parte do profesor do desenvolvemento das actividades de aula |
| Probas | Descrición |
| Traballo | Supervisión por parte do profesor do traballo e /ou proxecto da materia |

Avaliación

| | Descrición | Cualificación | Resultados de Formación e Aprendizaxe |
|--------------------|---|---------------|---|
| Presentación | Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo. | 20 | B1 C1 D1 B4 C2 D2 B6 C3 D3 B7 C4 B9 C7 B11 C8 B18 C9 C10 C21 C24 C25 C30 C31 |
| Foros de discusión | Actividade desenvolvida nun medio virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional. | 20 | C25 D3 C31 |
| Traballo tutelado | O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante. | 30 | B1 C1 D1 B4 C2 D2 B6 C3 D3 B7 C4 B9 C7 B11 C8 B18 C9 C10 C12 C21 C24 C25 C30 C31 |

| | | | | | |
|----------|---|----|--|---|----------------|
| Traballo | TRABALLOS E PROXECTOS: O estudante presenta o traballo de elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita | 30 | B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18 | C1 C2 C3 C4 C7 C8 C9 C10 C12 C21 C24 C25 C30 C31 | D1 D2 D3 |
|----------|---|----|--|---|----------------|

Outros comentarios sobre a Avaliación

MODALIDADE DE AVALIACIÓN CONTINUA- Para acadar unha avaliación continua positiva, dada a modalidade de ensino presencial do Master, esíxese a todo o alumnado unha asistencia presencial dun mínimo do 80% das sesións (admisible a falta do 20% das horas) ademais da realización e entrega de tarefas ponderables.

- Os prazos de entrega das actividades, traballos, etc. serán comunicados na clase no momento oportuno. É necesario respetalos estrictamente para ser cualificados na avaliación continua.

MODALIDADE DE AVALIACIÓN GLOBAL

- O alumnado que non obteña unha avaliación continua positiva sobre os parámetros expostos anteriormente, poderá presentarse a unha proba escrita (data marcada no calendario do mestrado para exames oficiais) sobre todos os contidos traballados. Esta proba estará baseada na rigurosidade e profundización dos coñecementos e competencias acadadas polos alumnos/as na materia e terá unha ponderación de 10 puntos (100% da nota final).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ÁLVAREZ GONZÁLEZ, B, **Orientación familiar: Intervención familiar en el ámbito de la diversidad**, Sanz y Torres., 2003

ÁLVAREZ, M. e BISQUERRA, R., **Orientación educativa: áreas, estrategias y recursos**, Wolters, 2012

LÓPEZ URQUIZAR, N. e SOLÁ MARTÍNEZ, T, **Orientación escolar y tutoría**, Grupo Editorial, 2005

Bibliografía Complementaria

ÁLVAREZ, M. e BISQUERRA, R. (Coords.), **Manual de Orientación y Tutoría**, Praxis, 1998

BLASCO CALVO, P., **Estrategias psicopedagógicas para la diversidad en educación secundaria.Casos prácticos resueltos**, Nau Llivres, 2006

MARTIN, X. e outros, **Tutoría. Técnicas, recursos y actividades.**, Alianza, 2008

MARTÍN, E. e MAURI, T., **Orientación educativa. Atención a la diversidad y educación inclusiva.**, Graó, 2011

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario**

| | | | | |
|-----------------------|--|--------|-------|--------------|
| Materia | Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario | | | |
| Código | V02M066V08102 | | | |
| Titulación | Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Formación Profesional. Formación e Orientación Laboral | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Sinale | Curso | Cuadrimestre |
| | 4.5 | OB | 1 | 1c |
| Lingua de impartición | Castelán Galego | | | |
| Departamento | Psicología evolutiva e comunicación | | | |
| Coordinador/a | Tellado González, Fernando | | | |
| Profesorado | Ares Ferreirós, Martina Tellado González, Fernando | | | |
| Correo-e | ftellado@uvigo.es | | | |
| Web | http://ftellado@uvigo.es | | | |
| Descrición xeral | A presente materia ten un carácter básico e común para todas as especialidades do posgrao de Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Sitúase no primeiro cuadrimestre do primeiro curso e facilita a comprensión das claves do desenvolvemento humano e os cambios que teñen lugar nos procesos físicos e psicológicos (*cognición, linguaxe, personalidade, etc.) no período da adolescencia. Estes coñecementos son fundamentais na formación de docentes da etapa secundaria xa que representan unha ferramenta indispensable para poder contribuír ao desenvolvemento dos adolescentes a través dunha idónea planificación dos seus procesos de aprendizaxe. | | | |

Resultados de Formación e Aprendizaxe

| | |
|--------|---|
| Código | |
| B7 | Diseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable. |
| B8 | Adquirir estratexias para estimular o esforzo do estudante e promover a súa capacidade para aprender por se mesmo e con outros e desenvolver habilidades de pensamento e de decisión que faciliten a autonomía, a confianza e iniciativas persoais. |
| B9 | Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos |
| B16 | Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación. |
| C2 | Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan a aprendizaxe. |
| C4 | Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes. |
| C5 | Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e no centro, abordar e resolver posibles problemas. |
| C9 | Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia. |
| D3 | Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias |

Resultados previstos na materia

| Resultados previstos na materia | Resultados de Formación e Aprendizaxe |
|---|---|
| Comprender os procesos de interacción educativa na aula e os procesos cognitivos, metacognitivos e afectivo-motivacionais que subxacen á aprendizaxe e planificar e aplicar estratexias para a súa promoción. | B8 B9 B16 C2 C5 D3 |
| Deseñar propostas de actuación educativa para o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, acordos coa organización do centro docente. | B7 B8 B9 B16 C4 C5 C9 |

Contidos

| Tema | |
|--|--|
| FUNDAMENTOS DO COMPORTAMENTO HUMANO, DESENVOLVEMENTO E EDUCACIÓN | 1.1. Conceptualización do desenvolvemento, factores, teorías. |
| 2. PSICOLOXIA EVOLUTIVA | 2.1. Cambios corporais e desenvolvemento na adolescencia. 2.2. Desenvolvemento cognitivo na adolescencia. 2.3. Desenvolvemento afectivo-social na adolescencia. |
| 3. PSICOLOXIA DA EDUCACIÓN | 3.1. Enfoques conductuais da aprendizaxe na Educación Secundaria. 3.2. Enfoques cognitivos e socio-culturais da aprendizaxe na Educación Secundaria. 3.3. Factores Intrapersoais da Aprendizaxe: procesos e estratexias de aprendizaxe, motivación educativa, autoconcepto e procesos metacognitivos. 3.4. Factores Interpersoais da Aprendizaxe: a interacción alumno-alumno e a interactividade profesor-alumnos. |
| 4. DIFICULTADES DE APRENDIZAXE E INTERVENCIÓN PSICOEDUCATIVA | Descrición, avaliación e intervención. |

Planificación

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|---|---------------|--------------------|--------------|
| Traballo tutelado | 6 | 36 | 42 |
| Lección maxistral | 8.5 | 0 | 8.5 |
| Resolución de problemas de forma autónoma | 6 | 51 | 57 |
| Exame de preguntas obxectivas | 1 | 4 | 5 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|---|---|
| Traballo tutelado | Resolución de actividades, estudo de casos, elaboración de documentos sobre a temática da materia, tanto de maneira individual como grupal, baixo a dirección dos docentes. |
| Lección maxistral | Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. |
| Resolución de problemas de forma autónoma | Resolución de traballos realizados de xeito individual ou grupal de forma autónoma. |

Atención personalizada

| Metodoloxías | Descrición |
|-------------------------------|---|
| Lección maxistral | ATENDERASEN A DÚBIDAS E INICIATIVAS PLANTEXADAS POLOS ALUMNOS DURANTE A EXPLICACIÓN DOS TEMAS |
| Traballo tutelado | ATENDERASEN A DÚBIDAS E INICIATIVAS PLANTEXADAS POLOS ALUMNOS DURANTE A REALIZACIÓN DAS ACTIVIDADES |
| Probas | Descrición |
| Exame de preguntas obxectivas | ATENDERASEN A DÚBIDAS PLANTEXADAS POLOS ALUMNOS PARA A REALIZACIÓN DA PROBA |

| Avaliación | | | | |
|---|---|---------------|---------------------------------------|----------------------|
| | Descrición | Cualificación | Resultados de Formación e Aprendizaxe | |
| Traballo tutelado | Actividades e prácticas a resolver en clase. | 30 | B7 B8 B9 B16 | C2 C4 C5 C9 |
| Resolución de problemas de forma autónoma | Resolución de traballos realizados de xeito individual ou grupal de forma autónoma. | 40 | B7 B8 B9 B16 | C2 C4 C5 C9 |
| Exame de preguntas obxectivas | Preguntas sobre os contidos do temario. | 30 | B7 B8 B9 B16 | C2 C4 C5 C9 |

Outros comentarios sobre a Avaliación

Este máster ten a modalidade de ensino presencial, por tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser, polo menos do 80% estando admitido faltar ao 20 % da presencialidade.

Para superar a materia será preciso que os estudantes obteñan tanto na proba tipo test como nos traballos de aula como mínimo un 50% da cualificación nese apartado.

O alumnado que non supere a materia por avaliación continua realizará unha proba de avaliación global. Esta proba suporá o 100% da nota final. Os pormenores e características da devandita proba serán concretadas polo profesorado o día da presentación da materia ou cando se faga a consulta persoalmente. Aqueles estudantes que non superen as probas ou actividades obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Coll, C. (Coord), **desarrollo, aprendizaje y enseñanza en la educación secundaria, 2 Ps Educación**, Grao, 2010

García-madruga, j y Delval, J., **Psicología del Desarrollo I**, UNED, 2010

Martín, C. y Navarro, J.I. (Coords., **Psicología para el profesorado de Educación Secundaria y Bachillerato**, Pirámide, 2011

Santrock, J.W, **Psicología de la Educación.**, McGraw-Hill., 2006

Santrock, J.W, **Psicología del desarrollo**, McGraw-Hill, 2006

SHAFFER, D.R. Y KIPP,k, **Psicología del desarrollo infancia y adolescencia, 7**, CENGAGE LERANING, 2007

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Diseño Curricular e Organización de Centros Educativos**

| | | | | |
|-----------------------|--|--------|-------|--------------|
| Materia | Diseño Curricular e Organización de Centros Educativos | | | |
| Código | V02M066V08103 | | | |
| Titulación | Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Formación Profesional. Formación e Orientación Laboral | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Sinale | Curso | Cuadrimestre |
| | 4.5 | OB | 1 | 1c |
| Lingua de impartición | | | | |
| Departamento | Didáctica, organización escolar e métodos de investigación | | | |
| Coordinador/a | Fernández Rodicio, Clara Isabel | | | |
| Profesorado | Fernández Rodicio, Clara Isabel | | | |
| Correo-e | cirodicio@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | | | | |

Resultados de Formación e Aprendizaxe

| | | | | |
|--------|---|--|--|--|
| Código | | | | |
| B1 | Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente. | | | |
| B2 | Coñecer o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procesos de ensino e aprendizaxe respectivos. | | | |
| B3 | Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro. | | | |
| B4 | Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada. | | | |
| B5 | Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo. | | | |
| B6 | Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes. | | | |
| B7 | Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable. | | | |
| B10 | Deseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado. | | | |
| C4 | Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes. | | | |
| C9 | Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia. | | | |
| C13 | Coñecer e aplicar recursos e estratexias de educación no respecto e valor da diversidade lingüística e as súas implicacións educativas. | | | |
| C19 | Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo. | | | |
| C20 | Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos. | | | |
| C24 | Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada. | | | |
| C27 | Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación. | | | |

| | |
|-----|---|
| C31 | Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica. |
| D1 | Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet. |
| D2 | Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións. |
| D3 | Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias |

Resultados previstos na materia

| Resultados previstos na materia | Resultados de Formación e Aprendizaxe |
|--|---|
| Construír e seleccionar materiais didácticos adecuando estes ao saber facer do alumnado. | B1 B2 B7 B10 C9 C13 C24 C27 C31 D1 D2 D3 |
| Crear deseños curriculares segundo diferentes modelos, proxectando, en cada caso a toma de decisións dunha forma auto-reflexiva e crítica. | B3 B4 B5 B6 B7 B10 C9 C13 C19 C20 D1 D2 D3 |
| Dominar as diferentes técnicas e tipos de avaliación e responsabilizarse cos procesos avaliativos. | B2 B3 B4 B5 B6 B7 B10 C4 C9 C13 C24 C27 C31 D1 D2 D3 |

Contidos

| Tema | |
|---------------------------------------|---|
| 1. Bases conceptuais e legislativas. | Curriculum e teorías curriculares Orientacións teóricas do curriculum Modelos de curriculum Bases legislativas |
| 2. Organización de centros Educativos | Organización do Alumnado Organización do profesorado e liderazgo Organos Colexiados do centro escolar Documentos institucionais. |

3. Componentes didácticos

Competencias

Objetivos: Tipos e redacción Contidos: Selección e secuenciación

Metodoloxía: principios e estratexias

Actividades: organización da aula e secuenciación das actividades

Recursos didácticos

Avaliación do proceso de ensino-aprendizaxe.

Planificación

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|----------------------------------|---------------|--------------------|--------------|
| Traballo tutelado | 10 | 20 | 30 |
| Aprendizaxe baseado en proxectos | 10 | 20 | 30 |
| Prácticas con apoio das TIC | 0 | 20 | 20 |
| Lección maxistral | 12.5 | 20 | 32.5 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|----------------------------------|---|
| Traballo tutelado | <p>Durante as clases presenciais realizaranse exercicios concretos coa finalidade de que o alumnado adquiera a consolidación de determinados procedementos que máis tarde deberán formalizar de forma autónoma no proxecto.</p> <p>Cada alumno presentará ao final do curso as seguintes evidencias:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.- Redacción dunha orde do día dunha reunión de departamento 2.- Redacción dun acta dunha reunión semanal de departamento 3.- Diseño dunha unidade didáctica facendo especial fincapé nos apartados de metodoloxía e avaliación 4.- Glosario de termos e mapa conceptual de documentos traballados (Máximo cinco follios) <p>* Os coñecementos conceptuais valoraranse cunha proba obxectiva</p> |
| Aprendizaxe baseado en proxectos | <p>Trátase dunha metodoloxía didáctica que utiliza metodoloxías activas e colaborativas cuxo obxectivo é que o alumnado alcance o dominio dos contidos mediante a realización dun proxecto deseñado polo profesor.</p> <p>Siguiendo a Edwards (2000) o proceso para levar a cabo o deseño por proxectos é o seguinte:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Planificación da investigación * Selección do tema * Recollida da información * Aplicación * Análise de datos * Informe * Seguimento e avaliación. <p>O proxecto consistirá na elaboración dunha unidade didáctica que se realizará individualmente ó longo do curso. Cada elemento curricular desta unidade terá un apartado teórico de fundamentación e análise que se realizará a través de consultas documentais e bibliográficas e tamén un apartado de deseño curricular. As diferentes fases do proxecto concretaranse nun produto escrito no ordenador para incorporar na plataforma. A profesora ofrecerá posibles temáticas para a unidade didáctica.</p> <p>A elaboración do proxecto terá varias fases que coinciden co deseño dos elementos curriculares dunha unidade didáctica.</p> <p>Para desenvolver o proxecto o alumnado terá en conta as explicacións teóricas da profesora e o traballo en equipo cos compañeiros onde se realizará unha retroalimentación do proceso para corregir o antes posible os posibles erros no desenvolvemento do proxecto.</p> <p>Realizaranse prácticas autónomas a través de diferentes plataformas didácticas</p> |
| Prácticas con apoio das TIC | Emprego de diferentes ferramentas tic como Kahoot.it |
| Lección maxistral | <p>Durante as sesións maxistrals realizaranse as explicacións teóricas do tema e aclararanse as dúbidas surtidas durante a elaboración do proxecto.</p> <p>O alumnado disporá dun texto base de guía e axuda.</p> |

Atención personalizada

| Metodoloxías | Descrición |
|----------------------------------|---|
| Aprendizaxe baseado en proxectos | Este proxecto terá como finalidade a programación dunha unidade didáctica integrada innovadora utilizando técnicas metodolóxicas activas e participativas. |
| Traballo tutelado | Nas actividades de aula realizaranse tarefas prácticas sobre o deseño e organización dos elementos curriculares que o alumnado deberá presentar no seu proxecto personalizado, así como actividades de xestión e organización dun centro educativo. |

| Avaliación | | | | | |
|----------------------------------|---|---------------|---------------------------------------|-------------------------------|----------------|
| | Descrición | Cualificación | Resultados de Formación e Aprendizaxe | | |
| Traballo tutelado | Calificaranse as actividades realizadas na aula para realizar unha retroalimentación positiva e mediante un exame de tipo test comprobarase a consolidación das aprendizaxes | 30 | B1 B2 B10 | C13 C19 C27 C31 | |
| Aprendizaxe baseado en proxectos | Cada alumno presentará a programación dunha unidade didáctica. Poderá elixir a temática e o curso de implementación. Evaluación Contínua: 2 entregas 35%+ 35% Entrega 1: Contextualización. Justificación.Objetivos.Contenidos.Competencias. Entrega 2:Metodología. Actividades. Temporalización.Evaluación. Bibliografía.Anexos. | 70 | B3 B4 B5 B6 B7 B10 | C4 C9 C19 C20 C24 | D1 D2 D3 |

Outros comentarios sobre a Avaliación

Existen dúas modalidades de Avaliación: Contínua e Global de carácter final.

Avaliación Contínua: Traballo Tutelado, Aprendizaxe baseado en proxectos, Asistencia a clase.

Avaliación Global: Traballo Tutelado, Aprendizaxe baseado en proxectos.

A avaliación desta materia desenvólvese en varios niveis e dimensións. Partindo do marco xeral das competencias, é dicir, das capacidades, a avaliación tentará recoller e valorar aqueles aspectos relacionados co alumnado respecto de: o campo dos coñecementos, o campo dos procedementos, o campo actitudinal e campo relacional. Entendemos que o equilibrio estará en que o alumnado sexa capaz de dominar estas catro grandes dimensións que dalgunha forma contribuirá a que se me for de maneira integral. A avaliación está deseñada en función das seguintes características: formativa, continua, integral e final. Por tanto, afecta a todo o proceso de ensino-aprendizaxe. A avaliación do proxecto terá dous aspectos: por unha banda a xustificación teórica dos distintos elementos curriculares traballados e por outro o seu deseño. Para avaliar o proxecto seguiranse as seguintes normas:

- 1.- Utilización dos coñecementos dispoñibles nos documentos traballados na aula para contrastar as propias ideas, apoialas e fundamentalas.Comprensión das ideas básicas contidas nos materiais utilizados e analizados.
- 2.- Expresar correctamente as ideas propias, argumentadas e demostrar capacidade de escoita e receptividade.
- 3.- Crítica razoada de posicións e feitos fundamentados con argumentos utilizando un vocabulario técnico propio da materia.
- 4.- Claridade expositiva, habilidades de comunicación, estrutura da presentación traballada na aula.
- 5.- Estrutura lóxica das ideas.
- 6.- Utilización e manexo das TIC.
- 7.- Adecuación e coherencia entre as actividades prácticas e os contidos teóricos.
- 8.- Calidade das achegas e expresións de ideas innovadoras, contribucións no traballo en grupo, compromiso nas diferentes tarefas.
- 9.- Formulación dos obxectivos didácticos, adecuación a idade, o tempo, etc.
- 10.- Selección do tema, secuenciación dos contidos o longo da unidade didáctica, adecuación a idade, o tempo, etc.
- 11.- Selección das actividades, creatividade na súa elaboración, adecuación a idade e a temporalización..
- 12.- Deseño innovador de recursos.
- 13.-Selección das estratexias de avaliación: actividades de avaliación, tipos e técnicas de avaliación, deseño de instrumentos, etc

O seguimento dos grupos de traballo convértese nunha ocasión privilexiada para introducir, por parte da profesora, aspectos actitudinais (cooperación, responsabilidade profesional, motivación polo traballo de mestre, etc.). Do mesmo xeito,

nalgunhas fases do proxecto pídese ao alumnado que valoren o seu propio traballo (autoevaluación) ou o traballo dos demais compañeiros (coevaluación) para facer unha retroalimentación do proceso que permita resolver os erros na aprendizaxe o antes posible.

- Este mestrado ten a modalidade de ensino presencial, polo tanto asistencia a clase e a realización do traballo para a avaliación continua é obrigatoria. Esta asistencia debe ser, alomenos, do 80 % estando admitido faltar ao 20 % da presencialidade.

- Os prazos das entregas das actividades, traballos, etc. serán comunicados polo profesorado na clase e/ou en Faitic e tamén é necesario cumprilos para ser cualificados na avaliación continua ou final.

- O alumnado que non supere a materia por avaliación continua terá unha proba de avaliación, ao redor dos contidos nucleares da materia, na data marcada no calendario do máster para os exames oficiais. Cabe resaltar que esta proba estará composta dun traballo (70%) e un examen (30%), tendo que obter alomenos o 50% da puntuación en cada unha para realizar o cómputo. En caso de superar unha das probas da materia (traballo ou exame) conservarase a súa calificación dentro do mesmo curso académico, pero na Acta académica figurará como non superada e colocarse a media resultante da puntuación global obtida (atendendo previamente a súa respectiva ponderación).

Para a AVALIACIÓN GLOBAL o estudante presentará as mesmas actividades que durante a avaliación continua.

Máis información sobre o proceso de avaliación así como sobre o tipo de exame, as orientacións para a realización do traballo, data de entrega, etc. será facilitada baixo demanda do alumnado que precise, ao non poder superar a materia por avaliación continua.

Na web do mestrado poden consultarse as datas do exame oficial: <http://mpe.uvigo.es/index.php?lang=es>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

CANTÓN MAYO, I. y PINO JUSTE, M.R., **Organización de centros educativos en la sociedad del conocimiento**, Alianza Editorial, 2011

CANTÓN MAYO, I. Y PINO JUSTE, M., **Diseño y desarrollo del curriculum.**, Alianza Editorial, 2014

Bibliografía Complementaria

ANTÚNEZ, S. Y GAIRÍN, J., **La organización escolar. Práctica y fundamentos.**, Editorial Garó, 2009

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Sistema Educativo e Educación en Valores**

| | | | | |
|-----------------------|--|--------|-------|--------------|
| Materia | Sistema Educativo e Educación en Valores | | | |
| Código | V02M066V08104 | | | |
| Titulación | Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Formación Profesional. Formación e Orientación Laboral | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Sinale | Curso | Cuadrimestre |
| | 3.5 | OB | 1 | 1c |
| Lingua de impartición | Castelán Galego | | | |
| Departamento | Análise e intervención psicosocioeducativa | | | |
| Coordinador/a | Cid Fernández, Xosé Manuel Martínez Román, Rosana | | | |
| Profesorado | Cid Fernández, Xosé Manuel Martínez Román, Rosana | | | |
| Correo-e | xcid@uvigo.es rosana.mr@uvigo.gal | | | |
| Web | | | | |

| | |
|------------------|---|
| Descrición xeral | <p>Toda práctica educativa de intervención educativa funda as súas raíces no sistema de ideas, procedementos e valores que os seus fins lle asignan. A posición dun/ha profesional do campo educativo que quere educar sen ter unha teoría clara e definida da educación sería tan irracional como a de aquel que quere guiar alguén sen saber de onde parte, por onde vai e onde se dirixe. Ésta é a razón pola que antes de deseñar o desenvolvemento de calquera intervención pedagóxica, o profesorado debe ter clara unha Teoría da Educación que guíe a determinación do proceso educativo e a selección dos medios para logralo.</p> <p>Para iso, e en primeiro lugar, é necesario precisar que é a Teoría da Educación, que lonxe de referirse exclusivamente a cuestións teóricas acerca da educación e polo tanto afastadas das realidades educativas, incide polo contrario en todos os aspectos propios da práctica educativa. Polo tanto, a Teoría da Educación significa coñecer para facer, saber para logo aplicar mellor as innovacións educativas e, en definitiva, para mellorar a calidade da educación.</p> <p>A continuación é obrigado determinar qué entendemos por educación, xa que ao ser un termo de uso habitual na vida cotiá porque a todas as persoas afecta de algún modo, todo o mundo se atrevería a dar unha definición de educación. Ademais, existen moitos conceptos afíns á educación como formación, ensino, aprendizaxe, instrución, capacitación, que se empregan en moitas ocasións como termos similares e que deben diferenciarse para a súa correcta utilización. Así mesmo, a educación non se pode reducir á que é impartida na escola -Educación Formal-, xa que as persoas se educan máis alá de ela e os influxos que se reciben a partir de outros medios son tanto ou máis potentes que os que proceden da escola e incluso interfiren na súa acción.</p> <p>Polo tanto, faise necesario traballar os conceptos de -Educación Non Formal-, definida como o conxunto de procesos, medios e institucións deseñados en función de explícitos obxectivos de formación, que non están directamente dirixidos á provisión dos graos propios do sistema educativo regrado, e o de -Educación Informal- que se referiría a aqueles procesos educativos que se producen indiferenciados de outros procesos sociais, que non foron institucionalizados nin sistematizados, que se dan no curso ordinario da vida.</p> <p>Un dos factores que influíu na crecente importancia que se lle outorgou tanto á Educación Non Formal como á Educación Informal foi o cambio nos valores defendidos pola sociedade, da defensa da virilidade ou a guerra pasouse á defensa da paz ou a tolerancia, valores nos que ata agora non educaba a escola e que a partir da transversalidade como na LOXSE e da inclusión da Educación en Valores da LOE, si serían incluídos nos seus contidos.</p> <p>Tendo en conta que a saída profesional deste curso de posgrao é a de ser docente en Educación Secundaria é polo que un bloque de contido centrarase exclusivamente no sistema educativo, co fin de introducir ao alumnado no universo da educación, prestando especial atención aos elementos que integran o sistema e ás súas funcións en relación coa acción educativa. En consecuencia considéranse os axentes socioeducativos e as súas responsabilidades pero tamén se presta especial atención a algunhas institucións fundamentais como o Estado ou as Comunidades Autónomas en tanto responsables da normativa educativa.</p> |
|------------------|---|

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

| | |
|-----|---|
| B7 | Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable. |
| B13 | Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino |
| C10 | Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade. |
| C11 | Coñecer a evolución histórica da familia, os seus diferentes tipos e a incidencia do contexto familiar na educación. |
| D1 | Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet. |

Resultados previstos na materia

| Resultados previstos na materia | Resultados de Formación e Aprendizaxe |
|---|---------------------------------------|
| O alumnado comprende os aspectos fundamentais da Lei Orgánica 2/2006 e da LOMLOE, en relación cos niveis educativos vinculados ao Mestrado de Secundaria. | B13 D1 |
| O alumnado coñece e valora o rol dos axentes socioeducativos nos procesos educativos formais propios das ensinanzas de secundaria, bacharelato, formación profesional e ensinanzas de idiomas. | B7 C10 C11 |
| O alumnado sabe como deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe con especial atención á equidade, a educación emocional e en valores, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e ou respecto dos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sostible. | B7 B13 C10 D1 |

Contidos

Tema

| | |
|--|---|
| 1. O Universo educativo: concepto de educación. Os escenarios educativos. Educación formal, non formal e informal. | 1.1. Concepto de educación. Trazos xerais e diferenciais. 1.2. Clarificación terminolóxica. 1.3. Dimensións e piares da educación. 1.4. Os escenarios educativos: educación formal, non formal e informal. 1.5. Da escola tradicional ás escolas renovadas. |
| 2. O sistema educativo. Os axentes socioeducativos (educadores, alumnado, familia) e a súa evolución. | 2.1. O sistema educativo español. Análise histórica. LOGSE, LOCE, LOE, LOMCE, LOMLOE. 2.2. A estrutura do sistema educativo despois da LOMLOE. Ensinanza obrigatoria e posobrigatoria. Educación Secundaria e Bacharelato. Formación Profesional. Ensiñanzas de Idiomas 2.3. Institucións e axentes no sistema educativo. O rol do Estado e o das Comunidades Autónomas. Os centros educativos. Profesorado e alumnado. As familias. Asociacións escolares. |
| 3. A educación en valores. | 3.1. Marco conceptual da educación en valores e actitudes. Cara unha convivencia pacífica. 3.2. Metodoloxía e estratexias didácticas ante valores e actitudes. 3.3. Avaliación de valores e actitudes. 3.4. Actitudes do profesorado ante valores controvertidos. 3.5. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos e a Declaración dos Dereitos da Infancia: contexto de actuación para a educación de valores e actitudes. |

Planificación

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|---|---------------|--------------------|--------------|
| Lección maxistral | 8 | 30 | 38 |
| Traballo tutelado | 6 | 20 | 26 |
| Resolución de problemas de forma autónoma | 3.5 | 20 | 23.5 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|---|--|
| Lección maxistral | O profesorado explica os aspectos básicos dos núcleos temáticos da materia. |
| Traballo tutelado | O alumnado realiza traballos nos que aplica os coñecementos desenvolvidos na sesión maxistral. |
| Resolución de problemas de forma autónoma | O alumnado realiza un traballo propio seguindo as indicacións do profesorado. |

Atención personalizada

| Metodoloxías | Descrición |
|---|------------|
| Lección maxistral | Titorías |
| Resolución de problemas de forma autónoma | Titorías |
| Traballo tutelado | Titorías |

Avaliación

| | Descrición | Cualificación | Resultados de Formación e Aprendizaxe | | |
|---|---|---------------|---------------------------------------|------------|----|
| Lección maxistral | No caso do ALUMNADO ASISTENTE, a lección maxistral avaliarase mediante a súa presenza nas aulas. Será considerado alumnado asistente aquel que asista, polo menos, a 5 das sesións do módulo. A cualificación pola asistencia ás clases se realizará de acordo co número de sesións ás que se asistira. | 20 | B7 B13 | C10 C11 | |
| (*) Traballo tutelado | O alumnado aplica o coñecemento teórico a casos prácticos. | 40 | B7 B13 | C10 C11 | D1 |
| Resolución de problemas de forma autónoma | O alumnado realiza un traballo de elaboración propia seguindo as indicacións do profesorado. | 40 | B7 B13 | C10 C11 | D1 |

Outros comentarios sobre a Avaliación

As probas descritas anteriormente conforman a estrutura da AVALIACIÓN CONTINUA, tanto para o alumnado asistente

como para o non asistente.

A AVALIACIÓN GLOBAL constará das mesmas probas que a avaliación continua, pero con distintos prazos de entrega, que poden conseguir na avaliación continua pola asistencia ao total das sesións, deberán realizar un exame de preguntas curtas na data oficial.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web do mestrado.

A cualificación final da materia resultará da integración das distintas notas. Deberán ser superadas todas as partes para poder obter unha cualificación positiva. A superación das mesmas entenderáse acadada cando se teña como cualificación polo menos a metade da nota máxima asignada a cada proba. O/a alumno/a que non realice todas as actividades de avaliación obterá unha cualificación final de SUSPENSO. De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas novamente na convocatoria de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Camps, V., **El gobierno de las emociones**, Herder, 2011

Cid, X.M., **É posibel unha educación permeable á cultura Popular**, Raigame, Raigame, 27, pp. 61-65, 2007

Colom, A.J. (coord.), **Teorías e institucións contemporáneas de la educación**, Ariel, 1998

Delors, J., **La educación encierra un tesoro**, Santillana / UNESCO, 1996

Haydon, G., **Enseñar valores. Un nuevo enfoque**, Morata, 2013

Lorenzo Vicente, J.A., **La educación secundaria en España: problemática histórico-educativa y actual.**, Ministerio de Educación, 2011

Pozo Andrés, M^a del M. (ed.), **Teorías e institucións contemporáneas de la educación**, Biblioteca Nueva, 2009

Puig Rovira, J.M^a, Gijón Casares, M., Martín García, X. y Rubio Serrano, L., **Aprendizaje servicio: educar para la ciudadanía**, Octaedro, 2007

Bibliografía Complementaria

Esteve, J.M., **Educación, un compromiso con la memoria. Un libro para educar en libertad**, Octaedro, 2010

López-Ocón, L., **Un esfuerzo para superar el carácter elitista de la educación secundaria: el caso de la Segunda República española (1931-1936).**, Rev. Interdiscip. Cult., Campinas, 2021

Mestre Chust, V., **La necesidad de la educación en Derechos Humanos**, UOC, 2007

Sarramona, J., **Fundamentos de educación**, CEAC, 1989

Soler, M^a.P. (coord.), **De la educación emocional a la educación en valores**, MEC, 2007

UNESCO, **Reimaginar juntos nuestros futuros. Perfiles Educativos**, UNESCO, 2022

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**A Formación Profesional**

| | | | | |
|-----------------------|--|--------|-------|--------------|
| Materia | A Formación Profesional | | | |
| Código | V02M066V08225 | | | |
| Titulación | Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Formación Profesional. Formación e Orientación Laboral | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Sinale | Curso | Cuadrimestre |
| | 8 | OB | 1 | 1c |
| Lingua de impartición | Galego | | | |
| Departamento | Dpto. Externo Ecoloxía e bioloxía animal | | | |
| Coordinador/a | Garrido González, Josefa | | | |
| Profesorado | Fernández Riveiro, Miguel Anxo Garrido González, Josefa González Pazos, José Manuel | | | |
| Correo-e | jgarrido@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | A materia [Formación Profesional] facilita a adquisición dos coñecementos suficientes sobre o sistema de Formación Profesional vixente en España, que abrangue tanto a FP regrada como a FP para o Emprego. Garantírase pois o estudo das diferentes modalidades en que se organiza a FP Regrada, tendo en conta a normativa e o desenvolvemento curricular galego así como a análise das especialidades de profesorado da FP. Por último, analizaranse os distintos programas educativos europeos que posibilitan o intercambio de experiencias entre docentes e estudantes nun contexto internacional. | | | |

Resultados de Formación e Aprendizaxe

| | |
|--------|---|
| Código | |
| B4 | Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada. |
| B13 | Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino |
| B14 | Coñecer e analizar as características históricas da profesión docente, a súa situación actual, perspectivas e interrelación coa realidade social de cada época. |
| B16 | Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación. |
| B18 | Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidos. |
| C4 | Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes. |
| C8 | Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá. |
| D1 | Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet. |
| D2 | Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións. |
| D3 | Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias |

Resultados previstos na materia

| | |
|---------------------------------|---------------------------------------|
| Resultados previstos na materia | Resultados de Formación e Aprendizaxe |
|---------------------------------|---------------------------------------|

| | |
|--|---|
| Coñece a estrutura da Formación Profesional no Sistema Educativo e a súa homologación co resto dos subsistemas de FP. | B13 |
| Identifica os distintos niveis de concreción curricular dende o DBT ao currículo adaptado ao grupo clase. | B13 C4 C8 D1 D2 |
| Coñece a estrutura curricular dos ciclos de FP no sistema educativo, atendendo as diferenzas na súa regulación polas leis educativas (LOGSE, LOE e LOMCE). | B13 B14 |
| Distingue a oferta de FP Regrada: réxime ordinario, de adultos (oferta modular) e a distancia. | B13 B14 |
| Analiza os proxectos experimentais na FP Dual en Galicia. | B4 B13 B16 D1 D2 D3 |
| Valora o plurilingüismo vixente no sistema educativo galego e determinar as características básicas das seccións bilingües en FP. | B4 B13 D1 D2 D3 |
| Comprende o proceso de acreditación de competencias. | B4 B13 B16 B18 C4 D1 D2 |
| Identifica as características básicas dos programas europeos destinados ao alumnado e profesorado da FP, Leonardo e Erasmus, e adquirir as destrezas necesarias para poder formalizar solicitudes a estes programas. | B4 B13 B18 D1 D2 D3 |

Contidos

| Tema | |
|-----------------------------------|--|
| 1. A FP EN ESPAÑA: | 1.1. Cualificacións: INCUAL, catálogo nacional de cualificacións, unidades de competencia. 1.2. Subsistemas da FP: FP no sistema educativo e FP para o Emprego 1.3. FP e experiencia profesional: acreditación de competencias (ARA) 1.4. Inserción Laboral como profesor de FP no sistema educativo público e privado: especialidades de profesorado (PS e PT). 1.5. Análise da lexislación vixente: ciclos LOGSE vs LOE, normativa estatal e desenvolvemento curricular galego |
| 2. A FP NO SISTEMA EDUCATIVO | 2.1. FP de Base e FP Específica. 2.2. Ciclos formativos de grao medio e superior. 2.3. Formación Profesional Básica. 2.4. FP Dual. 2.5. FP de Adultos: presencial e a distancia. 2.6. Plurilingüismo: linguas vehiculares; seccións bilingües e ciclos plurilingües |
| 3. PROGRAMAS INTERNACIONAIS NA FP | 3.1. Erasmus + 3.2. Mobilidades de estudantes. 3.3. Mobilidades de persoal 3.4. Outros programas e accións |

Planificación

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|---|---------------|--------------------|--------------|
| Lección maxistral | 11 | 0 | 11 |
| Traballo tutelado | 3 | 30 | 33 |
| Resolución de problemas | 21 | 100 | 121 |
| Exame de preguntas obxectivas | 0 | 2 | 2 |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | 4 | 28 | 32 |
| Observación sistemática | 1 | 0 | 1 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|-------------------------|--|
| Lección maxistral | Explicación por parte dos profesores da materia utilizando as presentacións que o alumnado terá á súa disposición na plataforma de e-learning moovi. A materia conta con dous profesores que atenderán as dúbidas e consultas, dinamizando as clases presenciais e atendendo ao traballo autónomo do alumnado. |
| Traballo tutelado | Proporanse actividades para que o alumnado teña que intervir de forma oral na clase e deseñaremos actividades para fomentar o traballo en equipo. |
| Resolución de problemas | |

Atención personalizada

| Metodoloxías | Descrición |
|-------------------------|--|
| Traballo tutelado | Enviar Traballos tutelados Proporanse actividades para que o alumno teña que intervir de forma oral na clase e deseñaremos actividades para fomentar o traballo en equipo. |
| Resolución de problemas | |

Avaliación

| | Descrición | Cualificación | Resultados de Formación e Aprendizaxe | | |
|---|---|---------------|---------------------------------------|----------|----------------|
| Exame de preguntas obxectivas | Adquiríronse os contidos teóricos. Proba tipo test (o erro non resta do valor da cuestión) | 40 | B13 B14 | | |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Resolución de problemas e exercicios propostos polos docentes (4 exercicios, 2 por docente) | 40 | B4 B13 B14 B16 B18 | C4 C8 | D1 D2 D3 |
| Observación sistemática | Participación activa nas sesións. Participouse amosando interese, puntualidade, realizando cuestións en clase e participando de forma activa nos debates e intercambios de opinións sobre os temas propostos polos profesores. | 20 | B4 B13 B14 B16 B18 | C4 C8 | D1 D2 D3 |

Outros comentarios sobre a Avaliación

CRITERIOS PARA AVALIACIÓN CONTINUA

- TEST 40% (o erro non penaliza)
- EXERCICIOS MOOVI 40% (4 exercicios, 2 por docente)
- PARTICIPACIÓN 20%
 - Participouse amosando interese, puntualidade, realizando cuestións en clase e participando de forma activa nos debates e intercambios de opinións sobre os temas propostos polos profesores.

A cualificación será a suma das puntuacións obtidas (media ponderada), sen que se requira un 5/10 en todos os instrumentos

CRITERIOS PARA AVALIACIÓN GLOBAL

Destinatarios: alumnado que perda o dereito á avaliación continua por ter superado o 20% de faltas de asistencia ou aquel que non superou a avaliación continua durante o periodo ordinario das clases e que, polo tanto, deban asistir ao [exame] na data establecida pola universidade. Data de entrega e realización: con anterioridade a data e hora marcada pola UVigo para o [exame], o alumnado terá que subir a Moovi os exercicios encomendados. O día e hora do [exame] realizará o cuestionario e a exposición oral.

- TEST 60% (cada erro penaliza 0.25/1)
- EXERCICIOS MOOVI 20% (4 exercicios, 2 por docente)
- EXPOSICIÓN ORAL DUN DOS EXERCICIOS dundos 4 exercicios subidos a Moovi, acompañada de presentación

audiovisual: 20%

A cualificación será a suma das puntuacións obtidas (media ponderada), pero cun mínimo exigible para cada instrumento. Debe obter un 5/10 en cada un deles (test, exercicios e exposición)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

RELACIÓN DA NORMATIVA RELATIVA A FP (estatal e galega, <https://www.edu.xunta.gal/fp/normativa>,
DESENVOLVEMENTO CURRICULAR GALEGO PARA A OFERTA FORMATIVA DE FP, <http://www.edu.xunta.gal/fp/curriculos>,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Formación e Orientación Laboral/V02M066V08229

Outros comentarios

Para poder acollerse á avaliación continua a través de actividades na aula virtual é preciso asistir ás aulas nun 80% do tempo presencial cun aproveitamento axeitado. Aquel alumnado que non conte coa citada porcentaxe de asistencia, terá que realizar a probas indicadas no apartado de avaliación en criterios para alumnos non asistentes, nas datas establecidas oficialmente para a primeira convocatoria e, se é o caso, para a segunda.

Os documentos e arquivos dos traballos e tarefas do curso serán dispostos, en tempo e forma segundo os prazos programados, por cada alumna e cada alumno no seu espazo persoal respectivo na aula virtual do curso en FAITIC, en formatos de código aberto ou de visores libres.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Innovación Docente e Iniciación á Investigación na Formación Profesional**

| | | | | |
|-----------------------|--|--------|-------|--------------|
| Materia | Innovación Docente e Iniciación á Investigación na Formación Profesional | | | |
| Código | V02M066V08227 | | | |
| Titulación | Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Formación Profesional. Formación e Orientación Laboral | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Sinale | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OB | 1 | 1c |
| Lingua de impartición | Castelán | | | |
| Departamento | Psicoloxía evolutiva e comunicación | | | |
| Coordinador/a | Alvarez Lires, Francisco Javier | | | |
| Profesorado | Alvarez Lires, Francisco Javier | | | |
| Correo-e | xabieral@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | Os continuos cambios sociais que experimenta a nosa sociedade reflíctense nos comportamentos cidadáns e nas dinámicas dos centros e institucións educativas, cuxo *meso e *microsistema absorbe a diversidade e complexidade do **macrosistema social. O profesorado, os centros e institucións educativas enfróntanse no momento actual ao desafío de ofrecer resposta á ampla demanda educativa da sociedade contemporánea. Ante estes desafíos, o profesorado necesita e demanda recursos, formación e estratexias que lles permitan atopar respostas útiles, realistas e eficaces para adaptarse e adaptar a educación aos novos requirimentos sociais. Entre estes recursos e estratexias atópanse a innovación e a investigación educativa. Nela tratarase fundamentalmente de como abordar desde céntro e a clase proxectos de innovación e investigación didáctica | | | |

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

| | |
|---------------------------------|---------------------------------------|
| Resultados previstos na materia | Resultados de Formación e Aprendizaxe |
|---------------------------------|---------------------------------------|

Contidos

Tema

A función investigadora do persoal docente de FP.- Relevancia da investigación na FP.

| | |
|---|--|
| O profesorado como axente reflexivo e crítico, capaz de proxectar a innovación docente e a investigación educativa na mellora da súa propia práctica. | - Os métodos e técnicas de investigación e o seu papel na práctica docente. - Recursos e métodos de innovación na práctica docente. - O acceso a e manexo da información como elemento crave da mellora docente. |
|---|--|

Análise e valoración dos proxectos e experiencias innovadoras no ensino-aprendizaxe

| | |
|--|---|
| Deseño e desenvolvemento de propostas de innovación e investigación no ensino-aprendizaxe. | - A aprendizaxe cooperativa como proposta de innovación metodolóxica na aula. |
|--|---|

| Planificación | | | |
|---------------------------|---------------|--------------------|--------------|
| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
| Actividades introdutorias | 1 | 0 | 1 |
| Lección maxistral | 12 | 20 | 32 |
| Traballo tutelado | 5 | 33 | 38 |
| Debate | 2 | 7 | 9 |
| Traballo | 5 | 30 | 35 |
| Traballo | 5 | 30 | 35 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

| Metodoloxía docente | |
|----------------------------|---|
| | Descrición |
| Actividades introdutorias | Actividades de presentación da materia e de coñecemento do alumnado. |
| Lección maxistral | Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. |
| Traballo tutelado | O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. |
| Debate | Charla aberta entre un grupo de estudantes. pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha lección maxistral |

| Atención personalizada | |
|-------------------------------|--|
| Metodoloxías | Descrición |
| Traballo tutelado | Guía e supervisión das actividades realizadas na aula sobre aspectos relevantes da materia |
| Debate | |
| Probas | Descrición |
| Traballo | Plantexamento, guía e seguimento na aula da realización do traballo de Innovación Docente que se levará a cabo na materia |
| Traballo | Plantexamento, guía e seguimento na aula da realización do traballo de Investigación Educativa Docente que se levará a cabo na materia |

| Avaliación | | | |
|-------------------|--|---------------|---------------------------------------|
| | Descrición | Cualificación | Resultados de Formación e Aprendizaxe |
| Traballo tutelado | Actividades de aula e observación e seguimento da asistencia e a participación do alumno ou alumna | 20 | |
| Debate | -- | 0 | |
| Traballo | Texto elaborado como proxecto de innovación docente e que ha de redactarse seguindo unhas normas establecidas. | 40 | |
| Traballo | Texto elaborado como proxecto de innovación docente e que ha de redactarse seguindo unhas normas establecidas. | 40 | |

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado que non obteña unha avaliación continua positiva, de acordo cos parámetros anteriormente expostos, e presente o Traballo de Innovación Docente (que neste caso ponderará o 30% da nota final), e o Traballo de Investigación Educativa (que neste caso ponderará outro 30% da nota final), poderá realizar un exame na data sinalada no calendario oficial de exames do Máster. Esta proba basearase no rigor e afondamento nos coñecementos e competencias que debe acadar o alumnado na materia, e terá unha ponderación dun 40% da nota final.

Para superar a materia, o alumnado de **avaliación global**, haberá de obter, como mínimo o 50% da nota proposta en cada unha das probas de avaliación sinaladas. Os e as estudantes que non superen algunha das probas de avaliación, poderán recuperala/s na convocatoria de xullo.

| Bibliografía. Fontes de información | |
|--|---|
| Bibliografía Básica | |
| Area, M, | Innovación pedagógica con las TIC y el desarrollo de las competencias informacionales y digitales. , 2008 |
| Bell, J., | Cómo hacer tu primer trabajo de investigación: guía de investigadores en educación y ciencias sociales. , Gedisa, 2005 |

Bisquerra, R., **Metodología de la investigación educativa.**, La Muralla., 2004

Cebrián, M., **Creación de materiales para la innovación educativa con TIC. II Congreso Nacional de Formación del Profesorado en Tecnologías de la Información y la Comunicación**, 2004

Gairín Sallán, J.,y Medina Riviñña, A, **Innovación de la educación y de la docencia**, EDITORIAL UNIVERSITARIA RAMON ARECES, 2015

UNESCO,, **Innovación Educativa**,, ONU, 2016

Bibliografía Complementaria

Arce, C. y Real, E., **Introducción al análisis estadístico con SPSS para Windows.**, PPU., 2001

Etxeberria, J. y Tejedor, F. J., **Análisis descriptivo de datos en educación.**, La Muralla., 2005

Kvale, S., **La entrevista en la investigación cualitativa**,, Morata, 2011

Tejada Fernández, J., **Estrategias de innovación en la formación para el trabajo.**, Tornapunta,, 2009

Vallejo, A. F., Orti, M. y Agudo, Y., **Métodos y técnicas de investigación social**, Centro de Estudios Ramón Areces, 2007

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas Externas/V02M066V06301

Traballo Fin de Máster/V02M066V06401

Outros comentarios

Esta materia ten un carácter marcadamente propedéutico con respecto as prácticas externas ou practicum que o alumnado realizará unha vez terminada a parte específica co traballo de fin de grao que terá que render e defender para conseguir o máster.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Formación e Orientación Laboral**

| | | | | |
|-----------------------|---|--------|-------|--------------|
| Materia | Formación e Orientación Laboral | | | |
| Código | V02M066V08229 | | | |
| Titulación | Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Formación Profesional. Formación e Orientación Laboral | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Sinale | Curso | Cuadrimestre |
| | 12 | OB | 1 | 2c |
| Lingua de impartición | Galego | | | |
| Departamento | Dpto. Externo Ecoloxía e bioloxía animal | | | |
| Coordinador/a | Garrido González, Josefa Fernández Riveiro, Miguel Anxo | | | |
| Profesorado | Bustillo de la Fuente, Diego Fernández Riveiro, Miguel Anxo Garrido González, Josefa | | | |
| Correo-e | jgarrido@uvigo.es riveiromiguel@gmail.com | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | Con esta materia, os/as estudantes coñecerán o currículo dos módulos profesionais da súa especialidade, sexan regulados pola LOGSE ou pola LOE_LOMCE. Amais, serán quen de deseñar unha programación didáctica conforme ao modelo establecido pola lexislación galega para a FP e analizarán diferentes estratexias metodolóxicas atendendo ás distintas modalidades en que se pode impartir a FP Regrada | | | |

Resultados de Formación e Aprendizaxe

| | |
|--------|--|
| Código | |
| C8 | Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá. |
| C19 | Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo. |
| C20 | Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos. |
| C22 | Integrar a formación en comunicación audiovisual e multimedia no proceso de ensino-aprendizaxe. |
| C23 | Coñecer estratexias e procedementos de avaliación e entender a avaliación como un procedemento de regulación da aprendizaxe e estímulo ao esforzo. |
| C30 | Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia. |
| C31 | Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica. |

Resultados previstos na materia

| | |
|--|---------------------------------------|
| Resultados previstos na materia | Resultados de Formación e Aprendizaxe |
| Confeccionar programacións de aula a partir dos currículos de cada un dos Ciclos Formativos, tendo en conta os distintos niveis de concreción curricular | C19 C20 C23 |
| Seleccionar os contidos idóneos, que permitan alcanzar os obxectivos que con estes módulos se pretenden lograr no alumnado | C19 C31 |

| | |
|---|---------------------------------------|
| Saber planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensinanza e aprendizaxe; potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias das respectivas ensinanzas | C8 C19 C20 C23 C31 |
| Desenvolver e aplicar metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes | C8 C20 C22 C23 C30 C31 |
| Aplicar estratexias para estimular o esforzo do estudante e promover a súa capacidade para aprender por si mesmo e con outros | C20 C22 C30 C31 |
| Elaborar materiais educativos utilizando a comunicación audiovisual e multimedia, facendo especial fincapé nas TICs | C20 C22 |
| Elaborar instrumentos de avaliación que permitan comprobar a eficacia das técnicas docentes aplicadas e o aproveitamento por parte do alumnado, de modo que sirva de estímulo para ambos suxeitos do sistema educativo. | C23 C31 |
| Desenvolver unha actitude crítica (construtiva) respecto á labor docente, ás políticas educativas, e aos diferentes enfoques metodolóxicos. | C8 C30 C31 |

Contidos

| Tema | |
|---|---|
| 1. Os Módulos específicos da especialidade de profesorado de "Formación e Orientación Laboral" e doutras especialidades de familias profesionais afíns. | 1.1 Estrutura, composición, deseños curriculares e os seus obxectivos na Formación Profesional, no marco legal da LOXSE e a LOE. 1.2 Validación de módulos profesionais. |
| 2. As Programacións didácticas | 2.1 Estrutura, deseño e confección das mesmas. |
| 3. A formación científica básica. | 3.1 Selección de contidos adecuados aos distintos niveis curriculares dos módulos da especialidade. |
| 4. Os materiais didácticos. | 4.1 Estudio, manexo, confección de materia, atendendo ás estratexias didácticas elixidas 4.2 Necesidade de innovación do material e dos métodos de ensino |
| 5. A motivación e o tratamento do conflito na aula. | 5.1 Metodoloxía: tarefas do profesorado (TP) e do alumnado (TA). 5.2 Condutas contrarias á convivencia. |
| 6. Elección da metodoloxía adecuada aos distintos perfís de alumnos | 6.1 Ciclos medios, superiores, FP Básica, educación de adultos e ensino a distancia 6.2 Seccións bilingües |
| 7. A avaliación | 7.1 Concepto. 7.2 Tipos. 7.3 Instrumentos (IA). 7.4 Criterios de cualificación. |

Planificación

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|---|---------------|--------------------|--------------|
| Actividades introductorias | 2 | 0 | 2 |
| Lección maxistral | 8 | 8 | 16 |
| Resolución de problemas de forma autónoma | 0 | 92 | 92 |
| Traballo tutelado | 40 | 120 | 160 |
| Presentación | 10 | 20 | 30 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|---|--|
| Actividades introductorias | Presentación da guía docente da materia e avaliación inicial dos coñecementos previos |
| Lección maxistral | Explicación de cada un dos núcleos temáticos dos contidos da materia. Unha vez expostos os contidos, solicitarase a intervención do alumnado na busca de retroacción. Todo o material que se utilice será de libre acceso para o alumnado a través da plataforma Moovi. |
| Resolución de problemas de forma autónoma | Confección da programación didáctica de forma autónoma co asesoramento e supervisión do profesorado (traballo individual e en equipo). Busca de información sobre currículos de ciclos e normativa educativa, co asesoramento do profesorado. |

| | |
|-------------------|---|
| Traballo tutelado | Corrección e asesoramento na confección da programación didáctica e doutras tarefas. Retroacción do profesorado na simulación das clases impartidas polo alumnado. |
| Presentación | Presentacións por parte dos alumnos dos traballos realizados, tralo asesoramento do profesor en canto ao emprego das TICs e as destrezas de comunicación oral. |

Atención personalizada

| Metodoloxías | Descrición |
|---|---|
| Traballo tutelado | Realizaranse baixo a supervisión do profesor, que será guía e transmitirá correccións durante o proceso e non unicamente sobre o resultado final. |
| Resolución de problemas de forma autónoma | Durante as sesións de clase presencial e tamén en Moovi. |

Avaliación

| | Descrición | Cualificación | Resultados de Formación e Aprendizaxe |
|---|---|---------------|---------------------------------------|
| Resolución de problemas de forma autónoma | Participouse amosando interese, puntualidade, realizando cuestións en clase e participando de forma activa no rol playing de simulación de clases. | 20 | C8 C19 C20 C23 |
| Traballo tutelado | Programación didáctica, que inclúa unha U. Didáctica | 40 | C8 C20 C22 C23 C30 C31 |
| Presentación | Exposición oral da Unidade Didáctica, cunha presentación audiovisual Levouase a cabo unha exposición oral de calidade dos principais aspectos da Programación Didáctica (20%) e outra da Unidade Didáctica (20%). Cada unha das exposicións deberá apoiarse cunha presentación audiovisual | 40 | C20 C22 C30 |

Outros comentarios sobre a Avaliación

CRITERIOS PARA A AVALIACIÓN CONTINUA

● RESOLUCIÓN DE PROBLEMAS DE FORMA AUTÓNOMA 20%

Participouse amosando interese, puntualidade, realizando cuestións en clase e participando de forma activa no rol playing de simulación de clases.

● TRABALLO TUTELADO (Programación didáctica, que inclúa unha U. Didáctica): 40%

● PRESENTACIÓN (Exposición oral da Unidade Didáctica, cunha presentación audiovisual): 40%

Levouse a cabo unha exposición oral de calidade dos principais aspectos da Programación Didáctica (20%) e outra da Unidade Didáctica (20%). Cada unha das exposicións deberá apoiarse cunha presentación audiovisual

A cualificación será a suma das puntuacións obtidas (media ponderada). Requírese un mínimo de 5/10 en cada un dos instrumentos para poder aprobar a materia.

CRITERIOS PARA A AVALIACIÓN GLOBAL

Destinatarios: alumnado que perda o dereito á avaliación continua por ter superado o 20% de faltas de asistencia ou aquel que non superou a avaliación continua durante o período ordinario das clases e que, polo tanto, deba asistir ao [exame] na data establecida pola universidade. Data de entrega e realización: con anterioridade á data e hora marcada pola UVigo para o [exame], o alumnado terá que subir a Moovi unha Programación Didáctica que inclúa a confección dunha unidade didáctica completa. O día e hora do [exame] realizará o cuestionario e a exposición oral da unidade didáctica (cunha breve introdución sobre a PD). Instrumentos de avaliación e criterios de cualificación: serán similares aos expostos para os

asistentes con dereito á avaliación continua, coas seguintes especificacións:

- TEST: 30% (cada erro penaliza 0.25/1)
- PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA CUNHA UD: 30%
- DEFENSA ORAL DA PD E DA UD: 40%

A cualificación será a suma das puntuacións obtidas (media ponderada). Requírese un mínimo de 5/10 en cada un dos instrumentos para poder aprobar a materia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

RELACIÓN DA NORMATIVA RELATIVA A FP (estatal e galega):, <https://www.edu.xunta.gal/fp/normativa>,

DESENVOLVEMENTO CURRICULAR GALEGO PARA A OFERTA FORMATIVA DE FP, <http://www.edu.xunta.gal/fp/curriculos>,

Alonso Blanco, Albano J. e outros., **Formación e Orientación Laboral para Ciclos de Grao Medio.**, Algaída Editores., 2004

Alonso Blanco, Albano J. e outros., **Formación e Orientación Laboral para Ciclos de Grao superior.**, Algaída Editores., 2004

Alonso Blanco, Albano J. e outros., **Empresa e Iniciativa Emprendedora**, Edicións Xerais de Galicia., 2010

Alonso Blanco, Albano J. e outros., **Formación e Orientación Laboral**, Edicións Xerais de Galicia., 2012

Asensio del Arco, Eva y Vázquez Blömer, Beatriz., **Empresa e Iniciativa Emprendedora**, Ediciones Paraninfo., 2016

García, B., Tena, D., de Fez, C., García, D., & Hernández, V., **Formación y Orientación laboral**, Tu libro de FP., 2021

García, B., Bernabeu, E., & Muñoz, J., **Empresa e Iniciativa Emprendedora.**, Tu libro de FP., 2021

Caldas, E., Castellanos, A., & Hidalgo, L., **Formación y Orientación laboral**, Editex, 2020

Caldas, E., Castellanos, A., & Hidalgo, L., **Empresa e Iniciativa Emprendedora.**, Editex, 2020

Caldas, E., & Hidalgo, L., **Formación y Orientación Laboral 360º**, Editex, 2021

Caldas, E., & Hidalgo, L., **Empresa e iniciativa emprendedora 360º**, Editex, 2021

González, J., & Pérez, R., **Formación y Orientación laboral**, Paraninfo, 2021

González, J., & Pérez, R., **Formación y orientación laboral. Fundamentos.**, Paraninfo, 2011

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas Externas/V02M066V08301

Traballo Fin de Máster/V02M066V08401

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas Externas**

| | | | | |
|-----------------------|---|--------|-------|--------------|
| Materia | Prácticas Externas | | | |
| Código | V02M066V08301 | | | |
| Titulación | Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Formación Profesional. Formación e Orientación Laboral | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Sinale | Curso | Cuadrimestre |
| | 12 | OB | 1 | 2c |
| Lingua de impartición | Castelán Galego | | | |
| Departamento | Ecología e bioloxía animal | | | |
| Coordinador/a | Garrido González, Josefa | | | |
| Profesorado | Garrido González, Josefa | | | |
| Correo-e | jgarrido@uvigo.es | | | |
| Web | http://http://mpe.uvigo.es/gl/ | | | |
| Descrición xeral | As prácticas externas están orientadas a completar e reforzar as competencias asociadas ao título. Realizaranse nunha contorna laboral e profesional real relacionado con algún dos ámbitos da Educación. | | | |

Resultados de Formación e Aprendizaxe

| | |
|--------|---|
| Código | |
| B3 | Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro. |
| B5 | Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo. |
| B6 | Diseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes. |
| B10 | Diseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado. |
| B12 | Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación |
| B16 | Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación. |
| C28 | Adquirir experiencia na planificación, na docencia e na avaliación das materias correspondentes á especialización. |
| C29 | Acreditar un bo dominio da expresión oral e escrita na práctica docente. |
| C30 | Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia. |
| C31 | Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica. |
| D1 | Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet. |
| D2 | Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións. |
| D3 | Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias |

Resultados previstos na materia

| | |
|---------------------------------|---------------------------------------|
| Resultados previstos na materia | Resultados de Formación e Aprendizaxe |
|---------------------------------|---------------------------------------|

| | |
|--|---|
| Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro mediante o establecemento de relacións entre os coñecementos especializados, teóricos e metodolóxicos, e os resultados da observación, análise e intervención nas situacións educativas do centro no que se realizan as prácticas | B3 B5 B6 B10 B12 B16 C28 C30 C31 D1 D2 |
| Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro onde se realizan as prácticas escolares | B3 B5 B6 B10 B12 B16 C28 C29 C30 C31 D1 D2 D3 |
| Asumir que a competencia profesional do docente ten que evolucionar e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida | B12 B16 C31 D3 |

Contidos

Tema

Deseño de materias da especialidade

Elaboración de materiais e actividades

Aplicación de técnicas e estratexias de aprendizaxe en distintas etapas e cursos.

Análise da práctica educativa

Planificación

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|--|---------------|--------------------|--------------|
| Prácticum, Practicas externas e clínicas | 150 | 0 | 150 |
| Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas (Repetida non usar) | 0 | 150 | 150 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|--|--|
| Prácticum, Practicas externas e clínicas | Realización de prácticas coma docente nun centro de ensinanza secundaria. A titorización será levada a cabo por un docente do centro e un docente da universidade. |

Atención personalizada

| Metodoloxías | Descrición |
|--|--|
| Prácticum, Practicas externas e clínicas | O alumnado terá dous titores ou titoras que o apoiarán nesta materia. Un titor/a no centro de prácticas e un titor/a na universidade que será o seu titor/a de PAT |

Avaliación

| Descrición | Cualificación | Resultados de Formación e Aprendizaxe |
|------------|---------------|---------------------------------------|
| | | |

| | | | | | |
|--|--|----|-------------------------------------|-------------------|----------------|
| Prácticum, Practicas externas e Realización de prácticas coma docente nun centro de clínicas | ensinanza secundaria (150 horas). RESULTADOS DE APRENDIZAXE -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora | 50 | | | |
| Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas(Repetida non usar) | Elaboración dunha memoria de prácticas na que se explique o paso polo centro de prácticas. RESULTADOS DE APRENDIZAXE -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora | 50 | B3 B5 B6 B10 B12 B16 | C28 C30 C31 | D1 D2 D3 |

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Feliz, T. y Ricoy, M.C., **La formación inicial de los profesores de secundaria.**, Sanz y Torres., 2008

González, M. T., Escudero, J. M., Nieto, J. M. y Portela, A., **Innovaciones en el gobierno y la gestión de los centros escolares.**, Síntesis, 2011

Marco, B., **Competencias Básicas: Hacia un nuevo paradigma educativo**, Narcea, 2008

Perrenoud, Ph, **Desarrollar la práctica reflexiva en el oficio de enseñar**, Grao, 2007

Perrenoud, Ph, **Diez nuevas competencias para enseñar**, Graó, 2004

Sierra, B. y Pérez Ferra, M, **La comprensión de la relación de la teoría-práctica: una clave epistemológica de la didáctica. Revista de Educación**, 2007

Latorre, A., **La investigación-acción. Conocery cambiar la práctica educativa**, Grao, 2007

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Traballo Fin de Máster/V02M066V06401

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Aprendizaxe e Ensinanza dos Módulos das Familias Profesionais do Sector Servizos/V02M066V06226

Desenvolvemento Psicolóxico da Aprendizaxe no Ensino Secundario/V02M066V06102

Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos/V02M066V06103

Innovación Docente e Iniciación á Investigación na Formación Profesional/V02M066V06227

A Formación Profesional/V02M066V06225

Orientación e Función Titorial/V02M066V06101

Sistema Educativo e Educación en Valores/V02M066V06104

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo Fin de Máster**

| | | | | |
|-----------------------|--|--------|-------|--------------|
| Materia | Traballo Fin de Máster | | | |
| Código | V02M066V08401 | | | |
| Titulación | Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Formación Profesional. Formación e Orientación Laboral | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Sinale | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OB | 1 | 2c |
| Lingua de impartición | Castelán Galego | | | |
| Departamento | Ecología e bioloxía animal | | | |
| Coordinador/a | Garrido González, Josefa | | | |
| Profesorado | Garrido González, Josefa | | | |
| Correo-e | jgarrido@uvigo.es | | | |
| Web | http://mpe.uvigo.es | | | |
| Descrición xeral | Materia orientada á realización dun traballo de investigación, experimentación ou desenvolvemento orixinal nalgunha das liñas do módulo específico do máster, e estará relacionado con algúns dos múltiples ámbitos do mundo profesional propios do ámbito do ensino secundario. | | | |

Resultados de Formación e Aprendizaxe

| | |
|--------|---|
| Código | |
| B6 | Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes. |
| B12 | Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación |
| C26 | Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións. |
| C27 | Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación. |
| D1 | Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet. |
| D2 | Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións. |

Resultados previstos na materia

| | |
|--|---------------------------------------|
| Resultados previstos na materia | Resultados de Formación e Aprendizaxe |
| O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora | B6 B12 C26 C27 D1 D2 |

Contidos

| | |
|------|---|
| Tema | Elaboración de un traballo de investigación no ámbito da educación secundaria |
|------|---|

| Planificación | | | |
|----------------------|---------------|--------------------|--------------|
| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
| Presentación | 1 | 0 | 1 |
| Traballo tutelado | 10 | 139 | 149 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

| Metodoloxía docente | |
|----------------------------|---|
| | Descrición |
| Presentación | Se realizará por cada alumno o alumna delante de un tribunal unipersonal donde ejercerá la presidencia la persona tutora. Su exposición será apoyada con los medios informáticos, audiovisuales, multimedia, etc. oportunos, con una duración entre 8 y 10 minutos y posteriormente el tribunal formulará al alumno las cuestiones que considere oportunas durante 5 minutos. |
| Traballo tutelado | Realización dun traballo de investigación, experimentación ou desenrolo orixinal nalgunha das liñas desenvolvidas no módulo específico do Mestrado, relacionado con algúns dos múltiples ámbitos do mundo profesional propios do ámbito do ensino secundario. Encamiñárase ao desenvolvemento dunha actividade que contribúa a acadar un conxunto de competencias de carácter académico, profesionalizante e investigador que enriqueza globalmente a súa formación inicial. Será guiado por unha persoa docente da universidade. Este traballo estará encadrado na etapa da educación secundaria obrigatoria ou postobrigatoria. O traballo de fin de mestrado poderá estar ligado ás actividades de aula, unidades didácticas ou proxectos realizados polo alumnado na fase de prácticas, incluíndo sempre os aspectos de investigación educativa pertinentes a xuízo da persoa titora da universidade. |

| Atención personalizada | |
|-------------------------------|--|
| Metodoloxías | Descrición |
| Traballo tutelado | Traballo de investigación no ámbito da educación secundaria tutelado por un docente da titulación. |

| Avaliación | | | |
|-------------------|---|---------------|---------------------------------------|
| | Descrición | Cualificación | Resultados de Formación e Aprendizaxe |
| Presentación | Será realizada por cada alumno ou alumna diante dun tribunal. A súa exposición será apoiada cos medios informáticos, audiovisuais, multimedia/et. oportunos, cunha duración entre 8 e 10 minutos e posteriormente o tribunal formulará ao alumno as cuestións que considere oportunas. RESULTADOS DE APRENDIZAXE: -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora | 30 | C26 D1 D2 |

| | | | | | |
|-------------------|--|----|-----------|------------|----------|
| Traballo tutelado | <p>Realización dun traballo de investigación, experimentación ou desenrolo orixinal nalgunha das liñas desenvolvidas no módulo específico do Mestrado, relacionado con algúns dos múltiples ámbitos do mundo profesional propios do ámbito do ensino secundario.</p> <p>Encamiñarse ao desenvolvemento dunha actividade que contribúa a acadar un conxunto de competencias de carácter académico, profesionalizante e investigador que enriqueza globalmente a súa formación inicial. Será guiado por unha persoa docente da universidade. Este traballo estará encadrado na etapa da educación secundaria obrigatoria ou postobrigatoria.</p> <p>O traballo de fin de mestrado poderá estar ligado ás actividades de aula, unidades didácticas ou proxectos realizados polo alumnado na fase de prácticas, incluíndo sempre os aspectos de investigación educativa pertinentes a xuízo da persoa titora da universidade.</p> <p>RESULTADOS DE APRENDIZAXE:</p> <ul style="list-style-type: none"> -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora | 70 | B6 B12 | C26 C27 | D1 D2 |
|-------------------|--|----|-----------|------------|----------|

Outros comentarios sobre a Avaliación

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

Comisión para xulgar o Traballo Fin de Mestrado : elaboración, presentación e defensa do TFM: 100% da nota

- Calidade do documento escrito
- Pertinencia do contido exposto.
- Calidade da presentación oral.
- Capacidade para a súa defensa.
- Grao de resolución manifestado.
- Adecuacións do recursos e medios empregados na presentación, incluído o uso das TIC.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

APA, **Manual de Publicaciones de la American Psychological Association**, 3ª, Manual Moderno., 2010

Feliz, T., Ricoy, M. C. et al., **The software for the content analysis: wrong, technical and artistic uses. Beyond Text: Video and other Medium Use in Qualitative Research (pp. 103-120)**, 2012

Hernández, R., Fernández, C. & Baptista, P., **Metodología de la investigación**, McGraw-Hill., 2006

Flick, U., **Introducción a la investigación cualitativa**, Morata., 2004

Mcmillanm, J. y Shumacher, S., **Investigación educativa una introducción conceptual.**, Pearson., 2005

Ricoy, M.C., **Consideraciones sobre la construcción de los instrumentos de recogida de información en la investigación educativa.**, Guadalbullón, 2009

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Desenvolvemento Psicolóxico da Aprendizaxe no Ensino Secundario/P02M066V06102

Diagnóstico e Evolución da Competencia Curricular/P02M066V06106

Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos/P02M066V06103

Prácticas Externas/P02M066V06301

Sistema Educativo e Educación en Valores/P02M066V06104

Outros comentarios

É necesario superar tódalas materias da titulación para poder presentarse ao TFM.
